

ภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด

นางสาว วาริรัตน์ หอมโกศล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-582-675-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018869.

117๑๕๒๑๐๗

DEPRESSION IN ASTHMATIC CHILDREN

Miss Wareerat Homkosol

A Thesis submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Science

Department of Psychiatry

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-582-675-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด

โดย

นางสาว วารินทร์ หอมโกศล

ภาควิชา

จิตเวชศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

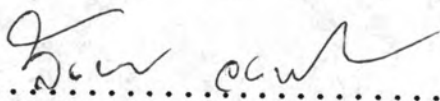
อาจารย์ แพทย์หญิง อลิสา วัชรสินธุ

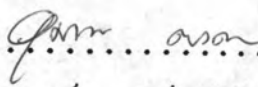
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

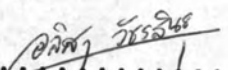

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงจรุงจิตร์ งามไพบูลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สังคม จงพิพัฒน์วิศิษฐ์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงอุมภาพร ตรังคสมบัติ)

..... กรรมการ
(อาจารย์แพทย์หญิงอลิสา วัชรสินธุ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วาริวัฒน์ หอมโกศล : ภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด (Depression in Asthmatic Children) อ.ที่ปรึกษา อาจารย์แพทย์หญิง อลิสา วัชรสินธุ, ๑๖๕ หน้า
ISBN : 974-582-675-8

การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความชุกของภาวะซึมเศร้าและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหืด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้ป่วยเด็กโรคหืด ณ คลินิกโรคภูมิแพ้ โรงพยาบาลศิริราช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลเด็ก และโรงพยาบาลรามาริบัติ อายุ ๑๐-๑๕ ปี จำนวน ๑๑๕ คน โดยใช้แบบวัดอาการซึมเศร้า CDI (Children's depression Inventory) แบบวัดความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง CSEI (Coopersmitt Self-Esteem Inventory) และแบบสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะซึมเศร้า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า

๑. ความชุกของภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหืดเท่ากับร้อยละ ๓๔.๘
๒. ปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดภาวะซึมเศร้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่
 - ๒.๑ ปัจจัยด้านโรค ได้แก่ ความรุนแรงของโรค (ที่ระดับ .๐๐๑)
 - ๒.๒ ปัจจัยด้านตัวผู้ป่วย ได้แก่ ความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง (ที่ระดับ .๐๐๑)

ภาควิชาจิตเวชศาสตร์.....
สาขาวิชาสุขภาพจิต.....
ปีการศึกษา๒๕๓๕.....

ลายมือชื่อนิติ วาริวัฒน์ หอมโกศล
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา อลิสา วัชรสินธุ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C445198 : MAJOR MENTAL HEALTH
KEY WORD: DEPRESSION/ASTHMATIC CHILDREN

WAREERAT HOMKOSOL : DEPRESSION IN ASTHMATIC CHILDREN

THESIS ADVISOR : ALISA WACHARASINDHU, M.D., MRCP Sych.165 PP.

ISBN : 974-582-675-8

The purpose of this descriptive study was to study the prevalence of depression and factors associated with depression in the asthmatic children. The subjects were 115 ten to fifteen year-old asthmatic children in allergic clinic at Siriraj, Chulalongkorn, Children and Ramathibodi Hospitals.

The measurement includes CDI (Children's Depression Inventory) for depression, CSEI (Coopersmith Self-Esteem Inventory) for self esteem and interviewing forms about psychosocial factors.

The results of the study were

1. The prevalence of depression in asthmatic children was 34.8 percent.

2. Factors that had been significantly associated with depression in asthmatic children were :

2.1 Severity of the disease (at the level of .001)

2.2 Self-esteem of the asthmatic child (at the level of .001)

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....

สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....

ปีการศึกษา.....๒๕๓๕.....

ลายมือชื่อนิสิต.....*ว.พ.พ. งามวิมล*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*อ.วิมล ธีระวิมล*.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ อาจารย์แพทย์หญิงอลิสา วัชรสินธุ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำ ค่าปรึกษา ตรวจแก้ไข ให้กำลังใจ และควบคุมการวิจัยมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงจรุงจิตร์ งามไพบูลย์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สังคม จงพิพัฒน์วิเศษ กรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ กรรมการสอบ อาจารย์สมศักดิ์ ลีลา ผู้ให้คำแนะนำด้านสถิติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ปภิต วัชยานนท์ ที่ได้ ให้คำแนะนำในเรื่องโรคหืด และเป็นกำลังใจในการทำวิจัย อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนจนคณาจารย์ ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ตามหลักสูตรสาขาวิชาสุขภาพจิตแก่ผู้วิจัย ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในเจตนาและความกรุณาของทุก ๆ ท่านเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบ ขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือและอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บ รวบรวมข้อมูลจากแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่ประจำคลินิกภูมิแพ้ โรงพยาบาล ศิริราช โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลรามธิบดี และโรงพยาบาลเด็ก ตลอดจนผู้ป่วยเด็กโรคหืดและผู้ปกครองผู้ป่วยเด็กโรคหืด ที่ช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับ เรื่องที่ศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทุก ๆ ท่าน

ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนร่วมงานหน่วย อาร์ ซี ยู กุมาร โรงพยาบาล ศิริราช ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสมาศึกษาในครั้งนี้ ขอขอบคุณพี่ ๆ และน้องนิสิตสาขาสุขาภวจิตทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็น กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

และท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ คุณจันทร์แก้ว - คุณนัยน์ชนก หอมโกศล เรืออากาศเอกวิชา ถาน้อย ซึ่งให้การสนับสนุนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา จนสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยระลึกถึงในพระคุณของทุกท่านที่กล่าวมาข้างต้น และที่ไม่อาจ กล่าวนามได้ในที่นี้ ตลอดไป

วารีรัตน์ หอมโกศล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	คำถามการวิจัย.....	4
	วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
	สมมติฐานการวิจัย.....	5
	ขอบเขตการวิจัย.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
2	วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
	การเจ็บป่วยเรื้อรัง.....	11
	โรคหืด.....	21
	ผลกระทบของโรคหืดต่อผู้ป่วย.....	40
	โรคหืดในเด็กด้านจิตเวช.....	42
	ภาวะซึมเศร้า.....	44
	ภาวะซึมเศร้าในเด็ก.....	55
	ภาวะซึมเศร้าในเด็กป่วยเรื้อรัง.....	61
	ภาวะซึมเศร้ากับโรคหืด.....	63

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	78
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	79
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	114
สรุปผลการวิจัย.....	117
อภิปรายผลการวิจัย.....	118
ข้อเสนอแนะ.....	127
เอกสารอ้างอิง.....	130
ภาคผนวก.....	137
ประวัติผู้เขียน.....	165

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามข้อมูลพื้นฐานของผู้ป่วย	82
2	แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลพื้นฐานของผู้ปกครองของ กลุ่มตัวอย่าง.....	86
3	แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของ กลุ่มตัวอย่าง.....	89
4	แสดงจำนวนและร้อยละของการยอมรับของเพื่อน และการยอมรับ ของครู ของกลุ่มตัวอย่าง.....	90
5	แสดงจำนวนและร้อยละของปัจจัยด้านครอบครัว เรื่องเจตคติของ ผู้ปกครองต่อการเจ็บป่วยของกลุ่มตัวอย่าง.....	91
6	แสดงถึงความชุกของภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยเด็กโรคหัดทั้งหมด...	92
7	แสดงความชุกของภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหัดด้านปัจจัยด้านโรค	93
8	แสดงความชุกของภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็กโรคหัด ด้านปัจจัย ด้านตัวผู้ป่วย.....	94
9	แสดงความชุกของภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยเด็กโรคหัดในด้านปัจจัย ด้านครอบครัว.....	97
10	แสดงความชุกของภาวะซึมเศร้า ในผู้ป่วยเด็กโรคหัดในด้านปัจจัย ด้านสังคม.....	101
11	แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านโรคกับภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วยเด็ก โรคหัด.....	102
12	แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านตัวผู้ป่วยกับภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วย เด็กโรคหัด.....	104
13	แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านครอบครัว กับภาวะซึมเศร้าใน ผู้ป่วยเด็กโรคหัด.....	106
14	แสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคม กับภาวะซึมเศร้าในผู้ป่วย เด็กโรคหัด.....	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุของภาวะซึมเศร้ากับตัวแปรทั้งหมด..	110
16	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุภาวะซึมเศร้าแบบขั้นตอนกับความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง.....	112
17	แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุภาวะซึมเศร้าแบบขั้นตอนกับความรู้สึก เห็นคุณค่าในตนเอง และความรุนแรงของโรค.....	113